

Madarak Fák Napja

Évente egy nap szenteltessék a madarak és fák védelmében”

Hazánkban minden év május 10-e a „Madarak és Fák Napja”. Ez a nap több mint száz éve a természet és az élővilág védelmének napja Magyarországon. A „Madarak és Fák Napja” az egész természet ünnepe, amikor mi, emberek azt ünnepeljük, hogy testvérei vagyunk minden élőlénynek a Földön.

Így van ez a magyar nép műveltségében is: a kereszténység előtti időkben a táltosok, sámánok lelke is madár képében szállt a túlvilágra megtudni a jövőt, vagy megküzdeni a rosszindulatú szellemekkel. A honfoglaló magyarok totemállata (az Árpád nemzetség állatőse) a turulmadár (valószínűleg valamely sólyomfaj) volt. Az eredetmonda szerint a nemzetség ősanját, Emesét turul termékenyítette meg. A madárlélek szimbólum jelentése jellemző a kereszténységben is, például a Szentlélek galamb képében jelent meg Jézus feje felett, mikor megkeresztelkedett.

A fa az örök fejlődés és megújulás, a termékenység; a kiszáradt fa az elmúlás jelképe. Vidéki mondókákban, magyar népmesékben is gyakorta találkozunk vele: égisz fa, aranyalma fa.

Az életfa ágai az égi világba vezetnek, gyökerei az alvilágba nyúlnak; utat szimbolizál, amelyen a sámánok, táltosok, mesehősök az égbe vagy alvilágba juthatnak.

Nemcsak ezen a napon kell gondolnunk a madarakra és a fákra

A hétköznapokon is figyelniük kell „hallgató” és „énekes” társainkra. Nemcsak azért, mert a fák oxigént termelnek, port szűrnék meg, vagy a városokban a zajvédelemben is fontos szerepük van.

Nemcsak azért, mert a színes, gyönyörű madarak éneke, s a fák zöldje nyugtatja az embert. Azért is, mert ezeknek az élőlényeknek a sorsát egyre inkább befolyásolja a mindenben uralkodni vágyó ember, az év többi, háromszáz-egynéhány napján is.

Az év madara :

https://www.youtube.com/watch?v=kTW6-eX6P_w

Az év fája:

<https://www.youtube.com/watch?v=Yz1NaKMTirA>

MESÉK

1. A táltos galamb

Valamikor, réges-régen, amikor a magyarok királyt akartak választani, összehívták a népeket. Szegényt, gazdagot, minden rendűt egyaránt. Amikor összegyűltek, elengedték a táltosgalambot. Akinek a vállára szállt a galamb, az lett a király. Élt egyszer egy szegényember, volt annak egy jóra való, suttyó fia. Ezt a legénykét úgy hívták, hogy Mátyás. Egy nap ez a Matyó gyerek megunta a nagy szegénységet, s azt mondta az édesapjának: - Édesapám, nem ülök én itthon ebben a nagy szegénységben, elmegyek szerencsét próbálni. - Eredj fiam, hátha megsegít a Jóisten! Na, a legényke feltarisznyálódott, elindult szerencsét próbálni. Járt ide, járt oda, kereste, hogy mihez fogjon. Egyszer csak beérkezett egy nagyvárosba. Tolongott a nép, egyik percről a másikra egy nagy sokadalomban találta magát. Nem tudta elképzelni, miért tülekednek úgy az emberek, megszólított hát egy bácsit. - Bácsikám, mi van itt? Mit csinál itt az a sok ember? Mért lármáznak, mért tülekednek? - Hát, mi vóna, fiam? Hát, királyválasztás van! Mátyás nézelődött, tekergette a nyakát, hátha meglátná ő is a királyt, de nem látta sehol. Akkor kapta magát, s felmászott egy kerítésre. Egyszer csak elült a nagy láрма, nagy csendesség támadt. Kihozták a kalickát, s eleresztették a táltosgalambot. A galamb vigyázkodott, erre-arra fordult, ide-oda repdesett, hirtelen aztán felreppent a Mátyás gyerek vállára. Mátyás úgy megijedt, hogy el akarta kergetni a galambot, de az nem akart leszállni a válláról semmiképp. A népek kiáltozni kezdtek: - Éljen az új király, éljen az új király! Az urak megharagudtak, ordítottak összevissza: - Tévedett a galamb! Az nem lehet, hogy egy ilyen rongyos kölyök legyen a mi királyunk! Mátyást elzavarták, a galambot megfogták, s újra beletették a kalickába. Mátyás eloldalgott, elhúzódott a tömeg mellől egy fa alá. A galambot újra elengedték, hát az másodszor is csak megkereste. Szépen ráült Mátyás vállára. Az urak csak nem nyugodtak bele a dologba. Amikor aztán harmadszor is a Mátyás gyerek vállára szállt a galamb, a nép zúgni kezdett: - Ez Isten akarata! Éljen Mátyás király, éljen az új király! Mátyást megkoronázták, dicső, nagy király lett belőle, jó világ jött a szegényekre. Mióta meghalt, sokszor mondják: „Meghalt Mátyás király, oda az igazság!”

2. Az éjig érő fa:

<https://www.youtube.com/watch?v=nEzhxBe2b7s>

1. Melyik fenyő lombhullató?

- 1. erdei
- 2. fekete
- X. vörös

2. Mi a gyurgyalag népies neve?

- 1. mátyásmadár

- 2. putypurutty
- X. vakvarjú

3. Melyik madár állandó madarunk?

- 1. dolmányos varjú
- 2. fehér gólya
- X. bölömbika

4. Melyik nem cserje az alábbiak közül?

- 1. fekete bodza
- 2. egybibés galagonya
- X. akác

5. Melyik madár csempészi tojását más madarak fészkébe?

- 1. kakukk
- 2. veréb
- X. csóka

6. Mi a kormorán másik neve?

- 1. házi tyúk
- 2. kárókatona
- X. heringsirály

7. Melyik növénynek fogyasztjuk a termését?

- 1. közönséges dió
- 2. akác
- X. nagylevelű hárs

8. Melyik nem gyógynövény?

- 1. farkaskutyatej
- 2. gyepúrózsa
- X. nagylevelű hárs

9. Melyik madár él a vízparton?

- 1. dolmányos varjú
- 2. tőkésréce
- X. szarka

10. Mit mutat az évgyűrű?

1. Hány méter magas a fa?
2. Hány éves a fa?
- X. Mennyi ága van a fának?

11. Hány tojást rak a bölömbika?

1. 4–6
2. 1–2
- X. 8–10

12. Mire jó a hársfatea?

1. Lyme-kór
2. meghűlés
- X. agyhártyagyulladás

13. Melyik tölgy makk-kupacsa borzas?

1. kocsányos
2. kocsánytalan
- X. cser

13+1. Melyik madár lát majdnem 360 fokos szögben?

1. erdei szalonka
2. fehér gólya
- X. sárgarigó

Megoldás: X, 2, 1, X, 1, 2, 1, 1, 2, 2, 1, 2, X, 1